

Davie fotóiról

A vajdasági magyar művészeti szcénában egy újabb nemzedék van kibontakozóban. Nagy Abonyi Dávid, művésznévén Davie köztük is a legfiatalabbak közé tartozik. 1999-ben született Zentán, jelenleg pedig a Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium végzős diákja. Az egyetem, a fotográfia szak még előtte áll, mégis, már három éve aktív alkotótevékenységet folytat Davie alteregó alatt, s művészeti projektjeiben jól érzékelhető fejlődési ív mutatkozik meg. Számos kisebb, akcióval vagy performance-szal egybekötött önálló kiállítást tudhat maga mögött, melyek megfontolt, összefüggő szimbólumvilágra épülnek.

Fontos útkeresések ezek, nemcsak a fiatal alkotó pályája, hanem a vajdasági magyar képzőművészet viszonylatában is. Davie fényképei egy olyan nemzetközi, legújabb kortárs fotóművészeti áramlathoz is kapcsolódó világlátásnak adnak hangot, melyben a fokozott érzékenység, szenzibilitás, az érzelmközpontú szubjektivitás, valamint az identitás megkérdőjelezése, határainak feszegetése, a szubjektum mibenlétére való rákérdezés dominálnak. A kortárs fotóművészek a self legintimebb kérdéseit, vívódásait őszintén, leplezetlenül tárják a közönség elé, villahegyen mutatva fel a normától való eltérést, a különbözőséget.

A fotográfiának a születése óta az egyik legnagyobb témája az emberi test. E toposz az évek során azonban jelentősen megváltozott. Míg korábban a test pusztán objektum volt, külső megjelenése, esztétikuma kapott hangsúlyt, addig manapság általában a nem feltétlenül tökéletes individuum jelölője. Vagyis a fénykép néhány évtizede a nem normatívban keresi és találja meg az esztétikumot. Az emberről, testről való gondolkodásunk és felfogásunk jelentősen rétegző-

dött, sokkal összetettebbé vált a 21. század individuumpözpontú világában. A fotográfia az egyik kézenfekvő eszköze annak, hogy megfigyeljük, mikor fordult a kamera figyelme a tökéletes testtől a valóságot reprezentáló, az ideálistól, a vágyottól kisebb részletekben eltérő, akár torziós alakok felé. Diane Arbus például teljes opusát a marginalizált szubjektumok fotózásának szentelte, jelentősen árnyalva és teljesen új oldalát mutatva mindannyiunk emberképének. Az akt pedig már rég nem a meztelen női test patriarchális idealizálása. Warhol és Mapplethorpe például a férfitest erotikájának (újra)feltedezése felé nyitottak utat. A performance-művészet pedig eleve a test (színháztól eltérő módon történő) művészeti kifejezőeszközként való kezelése.

Az utóbbi évek egyik legmértvadóbb elméleti tendenciájává a genderkutatózás vált, mely a nemi szerepek komplexitását helyezi előtérbe. A genderkérdések a művészetben is előtérbe kerültek. Így a kortárs fotóban is megfigyelhető egy olyan irány, mely a genderszerepekre kérdez rá. Davie képei nem a vajdasági magyar fotó (igen gazdag, ám valahol részben megszakadt) hagyományához, hanem inkább ezekhez a nemzetközi sodrásokhoz kapcsolódnak. Projektjei többnyire olyan provokatív témákra hívják fel a publikum figyelmét, mint a gyermekbántalmazás, szexuális és érzelmi gátlások és sztereotípiák, valamint az identitáskeresés.

A kortárs fotó, még ha dokumentatív jellegű is, mindig kilép a kétdimenzió korlátai közül, valamilyen történet vagy koncepció hozza létre a végső műalkotást, mely így akár többéves, intermediális projektte is alakulhat. Davie fotóinak kontextusát a performance-ok, installációk, irodalmi alkotások adják. Műveinek szövedéke izgalmas párbeszédet, a pusztán képi megnyilvánulási formákon átívelő narratívát fogalmaz meg. Ennek vonalvezetői a szimbólumok, melyek nem túl bonyolultak, ám annál lényegretörőbbek, szinte archetipikusak.

A fonál például a maga mitikus jelentéseivel az összetartozást, a műzsáchoz való sorsszerű kötődést jelképezi. Davie modelljei műzsákká emelkednek, ez pedig egy romantikus kort idéz meg. Ugyanakkor a haj is visszatérő elem Davie fényképein. Kiemelt szerepben, mesterséges parókaként hoz létre felfokozott jelentésréteget. A Barbie-babák tipikusan szőke, műszálból készült hajkoronájára emlékeztető paróka élő emberek – fiatal nők, majd férfiak – fejére helyezve azokat a gendersztereotípiákat kérdőjelezi meg, melyeket gyermek-

korunk óta sulykolnak belénk. Davie *Ételfotózás* sorozatában ez elemi erővel és némi iróniával fogalmazódik meg: a férfimodell a képsorozaton féktelen étvággal egy hajcsomót majszol. Az évszázados szépségideálok terhe a gyerekkorba vezet vissza minket. Davie interjúiban beszél arról, hogy már egészen kis korában egy sminkasztal jelentette számára a későbbi bábszínházat, melyben különböző alteregókba bújva fejezi ki önmagát.

Az efféle világlátás, nyílt beszédmód a Vajdaságban még szinte teljesen gyökértelen, így nehezen nyer megértést, és többnyire ezen kibontakozó, formálódó új generáció élteti, vagyis a saját útját keresi.